

NYHETER OM EU

NYHETSRESEN FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ JULI 2006

EU-kommissionen vill avskaffa det nationella vetot

EU-samarbetet inom det straffrättsliga och polisiära området går för långsamt. Beslut förhalas och medlemsländerna är dåliga på att genomföra redan fattade beslut. Det anser EU-kommissionen som nu föreslår en rad förändringar. Bland annat vill man att EU-länderna ska ge upp vetorätten vid beslutsfattande.

”Beslutsfattandet fortsätter att vara långsamt och omständligt. [...] Medlemsländerna kan inte lägga fast målsättningar utan att ge oss redskapen för att nå målen. Det vi nu ber om är redskapen”, sade EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso när han kommenterade det förslagspaket som kommissionen presenterade den 29 juni.

EU-ländernas prioriteringar när det gäller det straffrättsliga och polisiära samarbetet anges i det så kallade Haagprogrammet (antaget i november 2004). Där ingår frågor som bekämpning av grov gränsöverskridande brottslighet och terrorism, migration och asyl, människohandel och barnpornografi.

Inom det här samarbetet fattas besluten enligt den mellanstatliga modellen, vilket innebär att alla medlemsländer måste vara eniga och att ett land kan stoppa ett beslut. Möjligheten att se till att medlemsländerna verkligen genomför fattade beslut är också avsevärt mindre än inom ett område som exempelvis den inre marknaden.

Den nya EU-konstitutionen hade ändrat på det. Hade den trätt i kraft som planerat, hade också det straffrättsliga och polisiära området omfattats av beslutsfattande med kvalificerad majoritet, det vill säga att enskilda länder kan bli överkörda, samt gett de från medlemsländerna helt frikopplade överstatliga institutionerna EU-parlamentet och EU-domstolen starkt inflytande över politiken.

Med konstitutionen alltjämt i fryboxen väljer EU-kommissionen nu en annan väg. Man vill helt enkelt att EU-länderna ska utnyttja en möjlighet i de gällande fördragen – artikel 42 i Amsterdamfördraget – för att övergå till att fatta beslut med kvalifice-

rad majoritet. För att en sådan övergång ska vara möjlig, krävs dock att samtliga medlemsländer är eniga.

Förslaget kommer sannolikt att behandlas av EU-ländernas justitieministrar vid ett möte i september, men i flera medlemsländer är tveksamheten betydande. Tyskland och Irland är emot att överge vetorätten, och även Spanien och Slovakien har starka reservationer.

Dessutom finns det betydande demokratiskt problem med att göra något som kan uppfattas som att man plockar delar från den konstitution som avvisades av väljarna i Frankrike och Holland.

Ett annat problem för maktthavarna är konstitutionen i hög grad var en politisk kompromiss, där de enskilda länderna

godtog även sådant de var mindre tillfreds med i utbyte mot annat.

Sannolikt är det därför Franco Frattini, EU-kommissionär med ansvar för rättsliga frågor, har sagt sig vara beredd att plocka också en annan ingrediens från konstitutionen. Om ett medlemsland röstas ned i ministerrådet, ska det kunna begära att Europeiska rådet (stats- och regeringscheferna) prövar frågan. Vad som på brusselska kallas för ”nödbroms”.

”Jag kan leva med en nödbroms, eftersom vi godkände den i samband med konstitutionen. Jag vill inte föregripa konstitutionen, men om det är nödvändigt för att lugna tveksamma medlemsländer så varför inte”, sade Frattini nyligen till tidningen European Voice.

Allt fler svenskar jobbar i utländska företag

Antalet svenskar anställda i utlandsägda företag ökade under 2005 och uppgår till drygt 550.000 personer.

– Företagen från Storbritannien, Holland och Luxemburg ökade antalet anställda mest. Ökningen ägde rum i både industri- och tjänsteföretag, säger Anne-Christine Strandell, från statliga institutet för tillväxtpolitiska studier, ITPS.

Nettoökningen mellan 2004 och 2005 uppgick till närmare 13.000 anställda. Totalt fanns det 10 435 utlandsägda företag med 557.496 anställda år 2005. Storbritannien svarade för största ökningen av antalet anställda (8.700) följt av Holland (4.600) och Luxemburg (4.500).

Svenska bolag satsar brittiskt

Svenska företag väljer i allt större utsträckning att satsa på den brittiska marknaden. Antalet investeringsprojekt där svenska bolag var inblandade ökade med 26 procent det senaste året jämfört med budgetåret 2004-2005, visar en ny

rapport från det brittiska handels- och industridepartementet.

Tillsammans skapade svenska företag över 3.000 arbetstillfällen i Storbritannien mellan april 2005 och samma månad 2006. Storbritannien nådde ett nytt rekord när det gäller utländska företagsinvesteringar det senaste året. 1.200 sådana gjordes varav 40 procent var nyinvesteringar, vilket är mer än det tidigare rekordåret 2004-2005.

Har Persson glömt inflationen?

”Det finns ingen viktigare fråga för socialdemokratin än att bekämpa arbetslösheten”, sa Göran Persson i sitt tal i Almedalen.

Bortsett från att bekämpa inflationen, borde han i ärlighetens namn lagt till. Allt sedan Sverige gick med i EU är stabila priser det övergripande målet för den ekonomiska politiken. Det hade också förklarat varför den öppna arbetslösheten är 5,1 procent (i juni enligt det svenska sättet att räkna) mitt i en högkonjunktur där bolagsvinsterna skjuter i höjden och statens kassor är sprängfyllda.

Delors efterlyser minimilöner

Europeiska socialistpartiet, PES, har presenterat ett förslag till "ett nytt socialt Europa". Bakom förslaget står bland andra den tidigare ordföranden i EU-kommissionen Jacques Delors och Poul Nyrup Rasmussen, ordförande i PES.

Vid en presskonferens den 28 juni sade Delors, att ett av syftena med förslaget är att "återupprätta den sociala dialogen". "De europeiska institutionerna måste uppmana arbetsgivarna att återvända till förhandlingsbordet", sade Delors.

En av ingredienserna i förslaget – A New Social Europe – är införande av gemensamma minimilöner i EU-länderna. Enligt Delors bör löner fastställas i proportion till "varje medlemslands utvecklingsnivå".

Turkiet får nya EU-varningar

Om inte Turkiet uppfyller sina löften när det gäller relationerna med Cypern, kan EU komma att avbryta förhandlingarna om landets EU-medlemskap. Den varningen utfärdar företrädare för såväl EU-kommissionen som det tillträdande EU-ordförandelandet Finland.

När den finländske utrikesministern Erkki Tuomioja presenterade ordförandeskapets program, sade han att Turkiet före årets slut måste ratificera det protokoll som öppnar turkiska hamnar och flygplatser för cypriotisk trafik. Om inte det sker, kommer Turkiet att "få bära konsekvenserna", sade Tuomioja. Samma dag varnade den finländske utvidgningskommissionären Olli Rehn, i en intervju för den finska nyhetsbyrån STT, för "ett sammanbrott i förhandlingarna om inte Turkiet infriar sina löften när det gäller Cypern".

EU vill öka telekonkurrensen

EU-kommissionen lade den 29 juni fram nya förslag som syftar till att öka konkurrensen på telekommunikationsmarknaden. De nya reglerna väntas kunna träda i kraft tidigast 2010, men förslagen har redan fått europeiska operatörerna att varna för höjda kostnader och ökad byråkrati. "En ökad konkurrens mellan EU-länderna är nödvändig för att Europa ska kunna behålla sin starka ställning inom sektorn", sade Viviane Redding, EU-kommissionär med ansvar för telekommunikation, när hon presenterade förslagen. Kommission vill bland annat att de tidigare statliga monopolföretagens kontroll över sektorn minskar och att nya företag ges ett ökat utrymme. Man föreslår också inrättande av en särskild europeisk byrå för telekommunikation.

Danmark har lägst arbetslöshet i EU

I slutet av juni publicerade EU:s statistikbyrå Eurostat arbetslöshetsciffrorna för maj. Jämfört med maj 2005 har arbetslösheten minskat i EU från 8,8 till 8,2 procent i maj 2006. För euroländerna var motsvarande minskning 8,7 till 7,9 procent.

Lägst arbetslöshet noterades i Danmark och Holland båda med 3,9 procents arbetslösa. Därefter kommer Irland (4,3 procent) Luxemburg (4,7 procent) samt Estland och Österrike båda 4,9 procents arbetslöshet. Högst arbetslöshet registrerades i Polen (16,4 procent) och Slovakien (15,5 procent).

Ungdomsarbetslösheten är fortsatt mycket hög men minskade mellan maj 2005 och maj 2006 med en procentenhet i EU och i euroländerna till 17,7 respektive 16,7 procent. Lägst andel arbetslösa ungdomar hade Holland (5,9 procent) och Danmark (7,5 procent). Flest andel unga arbetslösa finns i Polen (33,3 procent) och Slovakien (29,7 procent).

EU vill ha frihandelsområde med Ryssland

Finland strävar efter att få förhandlingarna om ett frihandelsområde mellan Ryssland och EU officiellt godkända under ett toppmöte mellan EU och Ryssland i november.

Europeiska unionen vill sluta ett nytt handelsavtal med Ryssland vilket ska ersätta det nuvarande samarbets- och partnerskapsavtalet.

Finland tror att förhandlingarna kommer att bli tuffa inte minst med tanke på EU:s beroende av ryska energileveranser vilket ställer unionen i en svagare förhandlingsposition. Först måste dock Ryssland bli medlem av WTO, sa EU-kommissionens ordförande Jose Manuel Barroso vis en presskonferens i Helsingfors.

Flygskatt får kritik från EU

Riksdagens beslut att införa en flygskatt har stött på patrull hos EU-kommissionen. Enligt en skrivelse som SVT:s Aktuellt tagit del av befara kommissionen bland annat att flygskatten skulle snedvrída konkurrensen på den svenska flygmarknaden. Tidigare har Lagrådet varnat regeringen för att flygskatten förmodligen strider mot gällande EU-regler.

Flygskatten är en del av den så kallade gröna skatteväxlingen och innebär att en skatt på 94 kronor per passagerare kan tas ut för resor inom Europa och 188 kronor för resor utanför Europa. Av regional-

politiska skäl görs undantag för flyg till och från flera flygplatser i Norrland och på Gotland.

EU-kommissionen kräver nu att Sverige inom två månader reder ut flera frågetecken i skatteförslaget. Efter det ska kommissionen besluta om skatteundantaget är i enlighet med EU:s regler.

Höjda EU-tullar ger dyrare skor

EU-kommissionen vill införa ett nytt system med tullar på 23-29 procent på importerade läderskor från Kina och Vietnam över vissa kvoter. Systemet ska ersätta de provisoriska antidumpingtullarna som EU beslutade om 22 mars.

Enligt kommissionens förslag ska 140 miljoner par läderskor från Kina och 95 miljoner par från Vietnam per år beläggas med minimitullen 7,5 procent. Import däröver beläggs kinesiska skor med 23 procents tull och vietnamesiska skor med 29,5 procents tull. Kvoterna ska ses över årligen. Dessutom tas det tidigare undantaget för barnskor bort.

Arbetslöshet på polsk nivå

Enligt EU:s sätt att räkna var arbetslösheten för ungdomar under 25 år 27,5 procent i april. Sverige har därmed nära nog lika stor ungdomsarbetslöshet som Polen och Slovakien. Enligt SCB:s Anders Sundström finns det en del att invända mot EU:s räknesätt och det är svårt att mäta länder mot varandra.

– Vid internationella jämförelser måste man beakta strukturskillnader om man ska dra några slutsatser.

När det gäller total arbetslöshet hamnar Sverige enligt EU-måttet i mitten av tabellen, med 8,3 procent i april i år. Men även här lurar fallgropar vid jämförelser, enligt Anders Sundström.

EU kritiserar Israel för våldet i Gaza

Det finländska ordförandeskapet i EU kritiserade i början av juli Israel skarpt för "ett oproportionerligt våld" gentemot palestinierna i Gaza.

"EU fördömer att dödsoffer krävts efter det oproportionerliga våld som använts av de israeliska styrkorna och den humanitära kris som detta orsakat", förklarade EU:s nuvarande ordförande, den finländske statsministern Matti Vanhanen.

Enligt uttalandet, som gjordes av Vanhanen under ett besök i S:t Peterburg, är EU "extremt oroat" av situationen mellan israeler och palestinier som har försämrats den senaste tiden.